

WATERWILDTELLING JANUARI 1990

Piet van Vliet

Inleiding

Al vele jaren doet onze VWG mee aan de internationale watervogeltelling. Eveneens jarenlang proberen wij tegelijkertijd een indruk te krijgen van de roofvogelaantallen. Hiervoor wordt niet speciaal het "roofvogelbiotoop" opgezocht. Je zou kunnen zeggen dat het meer de roofvogels van de "waterkant" zijn.

In deze telling waren de totalen relatief laag, maar daar waren interessante uitzonderingen op. Wat bijvoorbeeld te zeggen van het Waterhoen?!

Telperiode en telgebied

De voorkeurs-telperiode was het weekend van 13 en 14 januari. Een vijftal tellers koos het weekend daarna. Dit heeft waarschijnlijk, gezien het weer, nauwelijks invloed gehad op de vergelijkbaarheid van de aantallen.

Zoals altijd houden we een gebiedsdekkende telling. Dit is ook nu weer gelukt. In principe worden echter alleen de gebieden geteld, waar watervogels te verwachten zijn.

Het weer

Het was weer een zachte winter. De hele maand januari werd gekenmerkt door overwegend ZW-winden, veel bewolking en temperaturen flink boven de 0 gr. C. Twee keer hadden we een nachtvorstje en de maxima lagen meestal rondom de 10 graden. Het telweekend was daarbij vergeleken fris, met -2 tot 5 graden en deels regen en mist.

Bijzonderheden watervogels

Met ruim 20.000 getelde watervogels (zie tabel 1.) is 1990 qua aantal een matig jaar gebleken.

Smient, Wilde Eend, Kuifeend en vooral weer de Meerkoet zijn de bekende koplopers. Samen zijn ze goed voor ca. 80% van de exemplaren.

De "coming bird" is ongetwijfeld het Waterhoen. Voor het eerst boven de 1000 exemplaren lijkt zijn opmars niet te stuiten. We

Tabel 1. Waargenomen watervogels tijdens de waterwildtelling 1990

Soort	Totaal 1989	Totaal 1990	AWD	Limni- den	Recr. S'wou.	Haarl. meer	Rest.
Roodkeelduiker	2						
Lisduiker		1		1			
Dodaars	129	118	78	9	19	5	7
Fuut	296	295	16	89	56	66	68
Roodhalsfuut		1		1			
Kuifduiker		1					1
Geoorde Fuut	1	1		1			
Aalscholver	126	98		6	88	2	2
Roerdomp		2	1				1
Blauwe Reiger	113	73	15		16	16	26
Knobbelzwaan	200	187	84	3	43	19	38
Kleine Zwaan	3	2			2		
Wilde Zwaan	16	16	16				
Rietgans	60	15			15		
Kleine Rietgans		29			29		
Grauwe Gans	1						
Soepgans	42	11			6	5	
Brandgans		1				1	
Rotgans	2						
Nijlgans	140	63			12		51
Casarca	1						
Bergeend	37	15			15		
Mandarijneend	3						
Snient	3473	2880			2880		
Krakeend	288	220	82	3	135		
Wintertaling	241	161	30		126		5
Wilde Eend	4773	4452	397	323	1002	1268	1462
Soepeend	126	103			24	76	3
Pijlstaart	5	4	4				
Slobeend	173	70	13		56	1	
Krooneend	1	7	6				1
Tafeleend	557	437	310		27	92	8
Witoogeend	1	1					1
Kuifeend	2996	2927	775	439	1128	431	154
Duikeend spec.	5						
Eidereend	147	44		44			
IJseend	1						
Grote Zeeëend	1						
Brilduiker	78	71	67				4
Nonnetje	30	21	19				2
Midd. Zaagbek	6	3		3			
Grote Zaagbek	64	63	60				3
Rosse Stekelst.		1	1				
Waterral	2	15	12				3
Waterhoen	823	1226	53	130	167	177	699
Meerkoet	7869	7006	2026	526	1594	1986	874
Totaal	22832	20641	4065	1578	7440	4145	3413

weten echter wel beter: een strenge winter zal hem even streng weer terugzetten. Het holwerk van het Waterhoen bevindt zich in de gemeente Bloemendaal. Een teller noteerde er al ruim 400. In de hele binnenduinzand vanaf Velsen vinden we honderden Waterhoenen. Ook in het stedelijk gebied doet hij het erg goed. Een verwante soort valt ook al op. De Waterral liet zich veelvuldig zien: 15 ex. tegen 2 à 3 gemiddeld. Dat de Amsterdamse Waterleidingduinen daar het leeuwendeel van opeiste is duidelijk. De overige 3 bevonden zich in Duin & Kruidberg. Om in de buurt van het riet te blijven: dit jaar ook weer meldingen van de Roerdomp: één in de Amsterdamse Waterleidingduinen en één in Duin & Kruidberg. Nog één sterke AWD-soort wil ik noemen: de Krooneend was daar met 5 mooie mannen en één niet minder knappe vrouw aanwezig. De 7e, een gespotte Krooneend, was waarschijnlijk hetzelfde exemplaar als welke regelmatig in de buurt van Heenstede wordt gezien: een "oud-Groenendaler". Voor de ganzenliefhebbers is er niet veel te melden. Het recreatiegebied Spaarnwoude herbergde 15 Rietganzen bij het plasje en, toch wel heel leuk, 29 Kleine Rietganzen in de Inlaagpolder.

Bijzonderheden roofvogels

Bij de roofvogels wordt in de tabellen zowel het overzicht over de laatste 6 jaren getoond (tabel 2.), als de verspreiding van het afgelopen jaar over de regio (tabel 3.).

Tabel 2. Aantallen getelde roofvogels in de afgelopen 6 jaren.

<u>Soort</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>	<u>1987</u>	<u>1988</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>
Br. Kiekendief	1				1	
Bl. Kiekendief	13	10	7	3	7	3
Havik	2	1		3	3	3
Sperwer	40	31	20	27	40	29
Buizerd	13	14	18	28	18	14
Ruigpootbuizerd	4			1		
Torenvalk	20	20	7	22	24	30
Smelleken	2	1			1	
Slechtvalk	1	1				
Ransuil					3	
Totaal	96	78	52	64	97	79

Twee soorten wil ik even belichten. De Havik is duidelijk niet meer een trevallige gast. Al drie jaren achtereen worden er drie gemeld. Minder stabiel maar wel gunstig is de toestand van de Torenvalk. De cijfers vertonen een sterke stijging. Over het algemeen zal dit wel kloppen. De verspreiding over het gebied vertoont echter een vreemd beeld t.o.v. vorig jaar: een geweldige toename in het recreatiegebied Spaarnwoude (van 7 naar 17) en een nog opvallendere daling in het "rest"-gebied: (van 9 naar 2). Duidelijk is hier sprake van ondertelling; de vraag is alleen of Spaarnwoude vorig jaar meer onderteld was dan het restgebied in dit jaar!

Tabel 3. Verspreiding van de getelde roofvogels in 1990.

Soort	Totaal 1990	AWD	Land- den	Recre. S'wou.	Haarl. meer	Rest
Bl. Kiekenlief	3	2				1
Havik	3	1				2
Sperwer	29	20		4		5
Buizerd	14	8		1	1	4
Torenvalk	<u>30</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>17</u>	<u>8</u>	<u>2</u>
Totaal	79	33	1	22	9	14

Tot slot

Alle deelnemers worden bedankt voor hun inspanningen. Deze keer hebben meegedaan:

F. Bloem	F. Hieselaar	P. de Nobel
T. Bloem	G. Hogendorp	E. Robbertz
H. Boddeke	A. van Holland	H. Schouten
T. v.d. Boomen	E. v. Huijssteeden	R. Smit
F. Cottaar	P. de Jong	J. Stuart
E. Dijkstra	P. Kok	H. Vader
L. van Goor	M. Kolle	T. Visser
H. Groot	Z. Kottman	W. v. Vlaardingen
H. Heidweiller	C. Looy	P. van Vliet
T. Heidweiller ()	R. Luntz	J. Weijers
		M. Willems

In 1991 is het voorkeursweekend 12/13 januari.